Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulu inserțiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șese lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unŭ anu 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anu 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. seu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtu și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 26. Brașovŭ, Sâmbătă, 6 (18) Februarie 1888.

Brașovŭ, 5 Februarie 1888.

In dilele trecute au resunatŭ de pe tribuna parlamentului spaniolŭ cuvinte nobile de conciliare la adresa popórelorŭ europene. Emilio Castelar, celebrulŭ oratorŭ alŭ Spaniei, a formulatŭ unŭ programŭ alŭ viitorului. Elŭ, care încă nu și-a perdutŭ credința în idealurile înalte ale omenirii, ține de rĕu pe toțĭ aceia, carĭ cu politica lorŭ învrăjbescŭ popórele și facŭ ca acolo, unde ar trebui sĕ fiă simpatiă, pentru ca statele sĕ pótă lucra în unire la marea operă a libertății și a progresului, domnesce adĭ neîncrederea și ura cea mai înverșunată.

Politica resboinică și de cucerire, dise Castelar, a creatŭ regimulŭ militarŭ, sub a căruia povară gemŭ adĭ tóte popórele, și acéstă politică e causa neliniștei și a nesiguranței, ce domnesce în Europa. Politica liberală inaugurată în Europa la 1830 a încetatŭ de a mai domina dela 1870. Germania adause elŭ, trebue sĕ se împace cu Francia, dându-i îndĕrĕtŭ Alsația și Lotaringia, și atuncĭ va fi pace și liniște pe vechiulŭ continentŭ.

Castelar a pledatŭ frumosŭ, ca întotdéuna, pentru împăcarea dintre popórele marĭ civilisate ale occidentului și toțĭ recunoscŭ, că a desfășuratŭ nisce ideĭ marĭ și nobile, dér conclusiunea este, că Castelar urmăresce nisce idealurĭ carĭ în timpulŭ de față sunt nerealisabile. Entusiasmulŭ luĭ pentru marile probleme ale omenirii e admirabilŭ, dér politica resboinică și de cucerire nu cunósce acéstŭ soiu de insuflețire, ca socotesce numai cu cifre recĭ și'șĭ cumpĕnesce fericirea după mulțimea puscilorŭ și a batalióneloŕŭ.

Germanii sĕ se 'mpace cu Francesii. Sublimă ideă. Decă s'ar pute realisa, Europa ar scăpa de tóte neajunsurile. Dér înainte de a se uni două popóre de rassă diferită, nu ar fi mai naturalŭ ca sĕ trăiéscă în pace două națiunĭ vecine, înrudite prin origine?

Ințelegemŭ Francia și Italia. Castelar a criticatŭ modulŭ de procedere alŭ Italiei, care s'a aliatŭ cu Germania, obligându-se a lua parte la unŭ resboiu viitorŭ dintre Francia și Germania, decă se va amestecа și Rusia. Dér faptulŭ acesta, care a produsŭ părerea de rĕu a luĭ Castelar, a aprinsŭ în Francia făclia urei față cu Italienii, pe carĭ îi numescŭ „ingrațĭ".

Certele și neînțelegerile pentru antâietatea în Marea mediterană, pentru Tunis și altele, au stêrnitŭ înse și în Italia neîncredere și dușmăniă în contra Franciei, care s'a datŭ pe față tocmai acum dintr'unŭ micŭ incidentŭ.

Ministrulŭ de esterne francesŭ Flourens mergêndŭ la Briançon, o fortăréță dela granița francesă-italiană, a ținutŭ aicĭ unŭ discursŭ, în care a făcutŭ puțină alusiune la încordarea dintre Francia și Italia. Pasagiulŭ acesta din discursulŭ luĭ s'a telegrafatŭ la Roma neesactŭ, așa că Italienii s'au sémțitŭ ofensațĭ și fóile lorŭ au publicatŭ articulĭ fórte iritațĭ în contra Franciei.

Acum se constată că Flourens n'a disŭ, că „a venitŭ prin Italia la Briançon, ca sĕ se convingă cum stau fortărețele dela granița francesă," ci a disŭ numai că a trecutŭ peste teritoriulŭ italianŭ în acelŭ departamentŭ.

Destulŭ că acestŭ incidentŭ a deslănțuitŭ patimele și a făcutŭ sĕ isbucnéscă dușmănia dintre cele două țerĭ surorĭ, ale căreia urmărĭ le caracteriséză „Neue freie Presse" în modulŭ următorŭ:

„In alte împrejurărĭ amŭ pute sĕ găsimŭ că este de plânsŭ dușmănia între două popóre de apróре înrudite, carĭ în modulŭ acesta reprobă entusiasmulŭ luĭ Castelar pentru *uniunea latină*. Dér în situațiunea de față generală, ura dintre Italienĭ și Francesĭ, care devine din di în di mai mare, nu numai că nu nutresce făclia resboiului, dér este chiar o garanțiă pentru pace."

„Cumcă Italienii arŭ lăsa sĕ fiă sedușĭ de a ataca Francia, este prea neverisimilŭ spre a lua în considerația casulŭ. Dér prin aceea, că Italia este aliată cu Germania și Austria, i se îngreuneză fórte multŭ Franciei esecutarea revanșei. După datele cele mai nouă oficiale Italia dispune de-o armată de aprópe nouă sute de mii ómenĭ. Décă va pune pe piciorŭ de resboiu numai două din trei părțĭ a acestei armate, Italia este deja unŭ aliatŭ de cea mai mare, póte chiar de-o decidĕtóre importanță".

„Décă sentimentele odinióră atâtŭ de cordiale ale Italieniloŕŭ pentru Francia nu s'arŭ fi rĕcitŭ de totŭ, Germania și Austria n'arŭ pute sĕ conteze necondiționatŭ la fidelitatea Italiei cătră tratatulŭ de aliantă. Astădĭ ele sunt sigure de alianța celui de alŭ treilea."

„Că s'a pututŭ întêmpla acésta, că Italia ține și va ține cu firmitate la liga de pace, este a se mulțumi în parte numai dibăciei diplomatice a cancelarului german. Dér cu greu i-ar fi succesŭ luĭ Bismark de a desbina Italia cu totulŭ de Francia, décă politicii francesĭ nu l'arŭ fi sprijinitŭ așa de multŭ în acéstă lucrare. Începêndŭ dela Thiers până la Flourens ei au trăitŭ și trăiescŭ toțĭ în credința că Italia din recunoscință pentru 1859 trebue sĕ sufere multŭ din partea Franciei, și au tratatŭ regatulŭ întotdéuna cu trufiă".

„Ce privesce recunoscința, ea jócă peste totŭ în politică și în raporturile internaționale unŭ rolŭ subordinatŭ și afară de acésta Italienii suntŭ de părere, că cu Savoia și Nizza au plătitŭ prea scump ajutorulŭ Franciei din 1859, decâtŭ ca sĕ-i mai și mulțăméscă pe deasupra. Trufia înse, ce-o arată Francia față cu Italia în tóte cestiunile privitóre la Marea mediterană, se resémte din partea tinerei puterĭ marĭ, care nu fără sêrtare și-a eluptatŭ posițiunea sa, ca o durerósă ofensare".

„Trufia Franciei e mai alesŭ de vină, că între cele două popóre s'au desvoltatŭ nisce raporturĭ apróре dușmănóse, așa că a fostŭ de ajunsŭ o depeșă neesactă, spre a face sĕ isbucnéscă ura. Cei din Roma se vorŭ liniști ce-i dreptŭ, pentru momentŭ, după ce vorŭ esamina tecstulŭ esactŭ alŭ vorbirei ministrului Flourens; dér pentru aceea dispositiunea ambeloŕŭ popóre unulŭ față cu altulŭ nu va deveni mai amicabilă..."

Romania și alianțele puterilorŭ centrale.

„Pester Lloyd" a primitŭ din Viena o corespondență, care privesce d'aprópe pe România. Intre altele se dice:

La ambasada rusescă de aci se scie fórte bine ce tratate și învoelĭ mai esistă afară de tratatele cu Austro-Ungaria și Italia, care au fostŭ publicate acum de curêndŭ; ambasada n'a pututŭ fi surprinsă de cuvintele destulŭ de clare ale marchisului Salisbury cu ocasiunea discuțiunei asupra adressei în parlamentulŭ englesŭ; și la ambasada rusescă este cunoscutŭ și *cuprinsulŭ învoeliloŕŭ făcute cu România*.

In specialŭ acestea din urmă, într'unŭ momentŭ datŭ, suntŭ de natură d'a aduce *ad absurdum* pe aceia, carĭ mai credŭ încă, că politica luĭ Bismarck tinde mai multŭ d'a netedi decâtŭ d'a *închide Rusiei drumulŭ spre Balcanĭ*.

În ceea ce privesce mijlócele cele violente, Rusia se vede închisă de tóte părțile, astfelŭ că nu póte sĕ'șĭ facă drumŭ prin nicĭ o parte. *Decă ar voi sĕ ia drumulŭ spre Bulgaria prin România, s'ar găsi în fața casului de resboiu cu puterile din centrulŭ Europei*: decă ar voi se apuce drumulŭ pe mare, flota englesă va sci sĕ o împedece d'a debarca mai multŭ de câteva divisiunĭ, cu carĭ Bulgarii o vorŭ sferși singurĭ.

„Neue Freie Presse" de asemenea face mențiune despre România într'unŭ primŭ articulŭ, care se ocupă cu situațiunea generală. Diarulŭ vienezŭ constată, că față cu Rusia esistă unŭ puternicŭ lanțŭ de aliante, care vorŭ face pe Rusia sĕ'șĭ perdă gustulŭ d'așĭ încerca norocului cu armele, și apoi continuă:

Ca primŭ didŭ de apĕrare înaintea acestei puterĭ resboinice (Rusiei) se află Austro-Ungaria: unŭ eventualŭ ajutorŭ din partea Franciei l'ar pute împedeca Italia, și chiar décă Rusia, evitândŭ ataculŭ directŭ, ar voi sĕ'șĭ desfășure puterea mai întâiu în Bulgaria, pentru ca sĕ strămute lupta pe unŭ terenŭ despre care cancelarulŭ germanŭ a disŭ, că pe Germania nu o interesézа în prima liniă, totușĭ trebue sĕ admitemŭ, că ea va căuta sĕ forțeze trecerea sa prin *România*, care după tóte semnele, deși după multă șovăire, *s'a decisŭ pentru alipirea la alianța păcei*.

Francia și Italia.

Caracteristice pentru raporturile franco-italiane suntŭ erupțiunile pasiunei, cu care fóile militare francese dau năvală asupra Italiei din causa alianței sale cu Germania.

„La France militaire" discută amĕnunțitŭ situațiunea creată prin acésta alianță în casulŭ unui resboiu. Numita fóia dice:

Italia va juca față cu Francia, în casŭ de unŭ resboiu franco-germanŭ, acelașŭ rolu ce e chemată a lua asupră'șĭ Austro-Ungaria într'unŭ rĕsboiu germano-rusŭ. Numai câtu Rusia va găsi în Austria cu totulŭ altŭ contraru, decâtu cum va găsi Francia în Italia. Noi nu vomŭ face vechiloŕŭ noștri amicĭ din 1854 și 1859 onórea d'a le opune alte trupe, decâtu acelea ale liniei a doua, formate din reserviștii batalióneloŕŭ cu Nr. 4 și din regimente de-ale armatei teritoriale. Asta-i mai multŭ decâtŭ pré multŭ, pentru a împedeca pe aceștĭ dei ai resboiului ca sĕ nu ne violeze teritoriulŭ.

Aceste rênduri ajungŭ, ca sĕ vedemŭ cu ce disprețu vorbescŭ Fancesii despre Italienĭ.

Situațiunea.

„Pesti Naplo" a debutatŭ alaltaerĭ cu o scire sensațională ce a primit'o din Viena, care dice că situațiunea a devenitŭ mai seriósă, deórece concentrările de trupe rusescĭ se continuă în mĕsură mai mare; între Viena și Berlinŭ s'au schimbatŭ din causa acésta multe depeșe și cei din Viena au intențiunea de a convoca delegațiunile în sesiune estraordinară peste câteva sĕptĕmânĭ.

„Pester Lloyd" desminte „din isvorulŭ celŭ mai sigurŭ" scirea acésta alarmatóre. Deși, dice elŭ, situațiunea nu s'a îmbunĕtățitŭ pentru momentŭ, totușĭ nu s'a petrecutŭ nimicŭ în timpulŭ din urmă, ce ar schimba'o spre mai rĕu și nu e vorbă de convocarea delegațiuniloŕŭ în sesiune estraordinară.

„Börsen-Courier" din Berlinŭ spune, că la prândulŭ parlamentarŭ, ce l'a datŭ cancelarulŭ *Bismark*, acesta a esprimatŭ speranța, ca *raporturile Germaniei cu Rusia vorŭ deveni mai amicabile*. Mai departe a accentuatŭ cancelarulŭ, că trebue sĕ se facă deosebire între guvernulŭ rusescŭ și pressa rusescă. Elŭ a mai disu, după „Post," că raporturile pressei rusescĭ suntŭ escepționale. Guvernulŭ din Petersburgŭ are o influință de faptŭ numai asupra două seu trei diare; celelalte diare dătătóre de tonŭ stau sub influința *protectoriloŕŭ* lorŭ speciali.

Diarele germane mai sciu sĕ istorisescă și de-o *influință rusescă* ce se manifestă în secretŭ în *Francia*. Cu ajutorulŭ ei ar fi vorba acum de-a se împăca *Ferry* cu *Floquet*, care s'a făcutŭ prietenŭ de cruce cu ambasadorulŭ rusescŭ din Parisŭ, ca sĕ pótă intra amêndoi în cabinetulŭ viitorŭ. Carnot, se dice, a consemțitŭ și prin urmare dilele cabinetului actualŭ Tirard suntŭ numĕrate.

Atitudinea Franciei.

Ministrulŭ de esterne francesŭ Flourens, fiindŭ candidatŭ alŭ departamentului Hautes-Alpes pentru cameră, a sositŭ acolo și a rĕspunsŭ cu următórele cuvinte primarului din Briançon, care l'a felicitatŭ pentru succesele sale diplomatice:

Meritulŭ se cuvine intregei țerĭ, pentru că *dincolo de granița s'a simțită că in peptulŭ ministrului de esterne bate inima Franciei.* Acestorŭ sentimente patriotice și atașamentului la instituțiunile liberale ar trebui sĕ se atribue *succesele nóstre militare, decă granița ar fi atacată.* Aceste sentimente m'au adusŭ la d-vóstre și m'au determinatŭ sĕ calcŭ în departamentulŭ Hautes-Alpes dela granița italiană și se viu mai întêiu la Briançon, sentinela înaintată a graniței nóstre. (Aplause.)

La alusiunea primarului, cu privire la planulŭ de a mări forța defensivă dela Briançon, ministrul respunse:

Ca francesu și patriotŭ am avutŭ se me ocupŭ deja cu aceste proecte și voiu continua a me interesa de ele.

Cuvintele ministrului francesŭ diarele englesescĭ le consideră ca o prevestire de resboiu. „Standard" socotesce, că o alianță între Rusia si Francia este apropiată, ér „Times" crede, că pe partea lorŭ va fi și Anglia care, lăsândŭ Rusiei libertatea de acțiune în Europa, va fi și ea lăsată se anexeze Afganistanulŭ, ér Rusia nu va mai înainta în Asia.

D-lŭ *Cassagnac* a adresatŭ către prințulŭ *Jerôme Napoleon*, care are unŭ fiu în armata italiană, o scrisóre în care dice între altele:

„Totdéuna v'am combătutŭ, dér în patriotismulŭ vostru niciodată nu m'am indoitŭ. In numele acestui patriotismu vĕ provocŭ se *ordonați fiiului vostru, sĕ părăsescă serviciulŭ în armata italiană.*

„Póte unŭ Napoleonŭ sĕ rĕmână într'o armată, care se organiseză pe față în contra Franciei, care stă în soldulŭ Germaniei și, precum se vede din tractatulŭ de curêndu publicatŭ, va fi aședatŭ la granița francesă, spre a amenința Francia și a năvăli asupra ei? In momentulŭ când Italia se aliază cu celŭ mai crudelŭ inimicŭ alŭ Franciei și desfășură drapelulŭ italianŭ în contra binefăcĕtorului seu, fiiulŭ unui Napoleonŭ nu mai póte îndrepta ascuțișulŭ săbiei sale contra inimei patriei sale!"

Aceste demonstrațiuni ale Francesilorŭ în contra Italiei suntŭ de rĕu augurŭ pentru viitorŭ.

Diarulŭ italianŭ „Riforma", vorbindu despre discursulŭ ministrului Flourens în Briançon, accentuéză importanța lui și e de părere, că resumatulŭ telegraficŭ alŭ pasagiului privitorŭ la Italia trebue că e necorectu.

SCIRILE ḌILEI.

Precum amŭ spusŭ, alŭ cincilea *congresŭ alŭ corpului didacticŭ din România* se va ține la Bucuresci în dilele de 18, 19 și 20 Aprilie 1888 st. v. Se va discuta despre: „Programele de studii ale învĕțămêntului primarŭ ruralŭ și urbanŭ". Atâtŭ „memoriile", câtŭ și „înscrierile" se vorŭ adressa d-lui secretarŭ *C. C. Dobrescu*, profesorŭ la liceulŭ Sf. Sava, strada Scaunele Nr. 47. Se acordă o reducere de 50 la sută pe liniile ferate.

*

Tractatulŭ comercialŭ între *România și Turcia* s'a publicatŭ deja în „Monitorulŭ oficialŭ" din Bucuresci.

*

Anton Szilagyi, scriitorŭ diurnistŭ la solgăbirĕiatulŭ din *Ilea-mureșiană* întreținea relațiunĭ vrednice de pedepsă cu nevasta vĕrului seu. Sâmbătă séra își petrecură toțĭ trei la ceaiu până târdiu, apoi se despărțiră și părechea căsĕtorită se culcă. Dér după-ce adormi bărbatulŭ, nevastă-sa se sculă și se duse la iubitulŭ ei. Bărbatulŭ se deșteptă mai târdiu, dér nu voi se facă larmă, ci așteptă se se'ntórcă nevastă-sa: acésta înse nu se mai întorse, ci fŭ aflată Duminecă dimineța mórtă cu amantulŭ ei cu totŭ. Szilagyi o împușcase întêiu pe ea și apoi se 'mpușcă și pe sine. Se dice că îngrijise elŭ de acésta cu o sĕptĕmână înainte.

*

La institutulŭ de moșitŭ din *Oradea-mare* se facŭ înscrierile pentru cursulŭ de veră dela 1—10 Martie. La înscriere sĕ se presinte certificatulu de indigenatŭ și de nascere, și atestatŭ de moralitate și de sănĕtate.

*

In *Noulu* de lângă Bistrița, precum spune „Bistr. Wochbltt", lupii vinŭ nóptea până în comună; de asemenea în *Orheiulŭ* din Dobeca și în *Voldorf*, unde mulțĭ cânĭ le-au cădutŭ jertfă. Lunĭ nóptea spre Marțĭ unŭ hamalŭ dela gara Bistrița era se fiă mâncatŭ de doi lupĭ în loculŭ unde linia ferată se încrucișeză cu drumulŭ ce duce la loculŭ de dare la semnŭ. Venindŭ însĕ tocmai atuncĭ trenulŭ, și mai strigândŭ hamalulŭ și după ajutorŭ, bestiile fugiră.

Din dieta ungară.

Fiindŭ ministerulŭ cultelorŭ și instrucțiunei publice ungurescĭ resortulŭ, cu care naționalitățile nemaghiare au cele mai multe daraverĭ și buclucurĭ, dămŭ aci unŭ resumatŭ din desbaterile asupra bugetului acelui ministeru, care ne póte interesa mai multŭ.

Raportorulŭ Alex. *Orszag* spune, că pe anulŭ acesta bugetarŭ s'au stabilitŭ cheltuelile ministerului din vorbă cu 7.142,170 fl., ér venitele cu 804.534 fl. Intre cheltuelĭ s'a prevĕdutŭ o sumă și pentru zidirea unei scóle reale ungurescĭ în Brașovŭ. E de observatŭ, că dela 1876—1888 cheltuelile acestui bugetŭ au crescutŭ cu 2 milióne. Recomandă bugetulŭ spre primire.

Daniil *Iranyi* dice, că din raportulŭ ministrului resultă, că instrucțiunea poporală se află într'o stare tristă, și totușĭ în scopulŭ acesta s'a pusŭ în bugetŭ cu 25,000 fl. mai puținŭ ca în anulŭ trecutŭ. Dér decă din causa relei economii financiare nu s'a putută pune la disposițiune o sumă mai mare pentru instrucțiunea poporală, atuncĭ se ia mĕsurĭ ministrulŭ ca sumele ce suntŭ de crutatŭ la scólele superflue se se întrebuințeze mai amĕsuratŭ scopului. Suntŭ unele școle civile și poporale superióre, care pricinuescŭ statului cheltuelĭ marĭ, dér puținŭ folosŭ aducŭ. *Așa e scóla poporală din Dicio-Sân-Mărtinŭ, unde suntŭ 3 invĕțătorĭ, carĭ toțĭ la unŭ locŭ au 5 școlarĭ.* Școla costă pe anŭ 4000 fl., decĭ instrucțiunea fiacărui școlarŭ 800 fl. Vorbitorulŭ speră, că ministrulŭ va desființa acéstă școlă, care e o curată risipă.

Oratorulŭ trecêndŭ la afacerile bisericescĭ, amintesce mai ântêiu jubileulŭ Papei. Iși esprimă părerea de rĕu, că prelații catolici, carĭ au condusŭ pe peregrinii ungurĭ la Roma, în vorbirile și adresele lorŭ omagiale au găsitŭ de bine a vorbi și de restabilirea puterei lumescĭ a Papei. Las' că nicĭ istoria, nicĭ esemplulŭ actualului Papă nu dovedescŭ necesitatea dominațiunei lumescĭ a Papei, dér nu a fostŭ nicĭ cu cale, nicĭ cu tactŭ o asemenea demonstrația în împrejurările actuale politice, și acésta o vorŭ dice toțĭ acei patrioțĭ, carĭ potŭ aprețui deoparte situațiunea critică de adĭ a Ungariei, de altă parte valórea alianței cu Italia (Vii aprobărĭ în stânga și în stânga estremă.)

Norocŭ că nicĭ guvernulŭ italianŭ, nicĭ națiunea italiană nu au interpretatŭ acele manifestațiunĭ ca ale națiunei ungurescĭ.

Făcêndŭ apoi amintire de enciclica din anulŭ trecutŭ a Papei, prin care se combăteu căsătoria mixtă și școlele comune, dice oratorulŭ că ar fi timpulŭ se se asigure libertatea religiósă și atuncĭ vorŭ dispare de sine greutățile ce stau în calea regulării dreptului de căsătoriă. Elŭ și face o propunere în interesulŭ introducerii libertății credinței religióse. Argumentele guvernului contra propunerei, dice elŭ, n'au fostŭ sincere: când se dicea că în țeră și așa e libertate religiósă, când apoi érășĭ ministrulŭ o declara ca unŭ periculŭ, care duce la nihilismŭ, la dissoluțiune. Propunerea vorbitorului este:

„Ministrulŭ cultelorŭ e avisatŭ se presinte unŭ proiectu de lege asupra libertății credinței religióse." (Vii aprobărĭ în stânga estremă.)

Ministrulŭ *Trefort* dice, că în privința instrucțiunei ar face mai multŭ, dér n'are banĭ, stau rĕu financele și așa multe se negligă, în speranță că se va repara rĕulŭ în timpurĭ mai bune.

E dreptŭ că avemŭ scóle, dise ministrulŭ, a cărorŭ înființare a fostŭ urgentŭ cerută de unŭ ținutŭ întregŭ, despre care însĕ mai târdiu s'a constatatŭ că suntŭ superflue. Acestea le vomŭ închide și banii ce se cheltuiau pentru ele se vorŭ întrebuința mai amĕsuratŭ scopului.

Ce privesce libertatea religiósă, eu încă sunt în principiu pentru ea. Cu tóte astea nu-i potŭ primi propunerea, *din cause politice importante.* (Audițĭ!) Trebue sĕ avemŭ înaintea ochilorŭ interesulŭ statului maghiarŭ și alŭ culturei maghiare. M'așŭ bucura fórte, decă Ungaria se va afla odată într'o stare, în care se se pótă întroduce o astfelu de nețĕrmurită libertate a credinței religióse, precum doresce d-lŭ deputatŭ. (Strigărĭ în stânga estremă: Elŭ nu cere libertatea nețĕrmurită a religiunei!)

Nu vreu se mai repetŭ lucrurĭ ce le-am spusŭ adeseorĭ în acéstă cameră, dér vreu sĕ reflectezŭ numai la doue momente. Mai ântêiu, orĭ-ce membru alŭ acestei camere scie ce se întêmplă în sînulŭ *bisericei greco-ortodoxe.* Se lucreză în sînulŭ ei cu orĭ-ce prețŭ ca se rupă uniunea bisericei grecescĭ cu cea catolică. Și se face óre acésta din punct de vedere alu religiunei? Asta-i o cestiune de limbă și putere, curatŭ națională. Alŭ doilea, sĕ luațĭ în considerare ce se 'ntêmplă în cerculŭ Serbilorŭ catolicĭ. Pretutindenea accentueza ei *introducerea liturgiei slave.* Când liturgia bisericei catolice în Laibach va fi slavă, nu vomŭ impedeca nicĭ în Ungaria întroducerea liturgiei slave, decă suntemŭ amicĭ ai libertății credinței religióse, și *acésta, deu, n'ar fi salutarŭ pentru statulŭ maghiarŭ și pentru cultura maghiarŭ.* (Vii aprobărĭ.)

D-lŭ deputatŭ a disu, că eu adeseorĭ așu fi accentuatŭ, că și așa în Ungaria esistă libertatea credinței. O libertate precum a formulat'o d-lŭ deputatŭ negreșitŭ că nu esistă; dér avemŭ libertatea consciinței și cum că aceea se respectă în mare gradŭ la noi, voi cita un faptŭ. Nu înțelegŭ cum unŭ creștinŭ póte fi cuprinsŭ de prejudiții încâtu se nu voiescă a-și lăsa se i-se boteze copilulŭ, dér astfelŭ de casurĭ s'au ivitŭ. Intr'unŭ asemenea casŭ mĭ-a scrisŭ odată capulŭ supremŭ alŭ respectivei confesiunĭ, ca se recvirezŭ poliția și gendarmeria și se punŭ se se boteze copilulŭ. (Ilaritate.) N'am făcutŭ acésta, căcĭ în modulŭ acesta deu nu vreu se procurŭ bisericei creștine credinciosĭ. (Aprobărĭ în dépta.)

Individulŭ are peste totŭ libertate nețĕrmurită în privința consciinței și a credinței; îndată ce înse întemeiază o familia, acéstă libertate este în unele privințe restrânsă și laturea practică a acestui cercŭ de idei este tocmai cestiunea căsĕtoriei. Acésta trebue reformată, trebue sĕ se pună capĕtu stării de adĭ (Vii aprobărĭ) și cugetŭ că d-lu ministru de justiția se ocupă și cu acéstă cestiune.

Voiu atinge și cestiunea congruei. Acéstă cestiune am adus'o pe tapetŭ, se tracteză și sperŭ că se va și resolva: căcĭ părerea mea despre orĭ-ce biserică catolică

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(2)

UNU TOASTU.

— Associarea ideilorŭ —

La o anumită óră unii aveau voia bună,
Și la masă bêndŭ „șampane" își petreceau împreună.
Dér ce sórte schimbătóre, mai târdiu cu cincĭ minute!
La despotica poruncă fură decapitațĭ iute.
Unulŭ înse óre-care din cei condamnațĭ la mórte
Prin câteva trăsurĭ scurte a descrisŭ cumplita sórte,
A Franciei cei strivite, deórece i-s'a datŭ
Grația ca se vorbéscă: pocalulŭ înfricoșatŭ
Alŭ morții-lŭ ținea în mână, trebuindŭ imediatŭ
După vorbire se-lŭ béie: așadér a toastatŭ.....
Și începŭ prin urmare într'unŭ tonŭ duiosŭ, profundŭ:
„Se striga odinióră", dise bietulŭ muribundŭ,
„Se trăiescă alŭ nostru rege! dér acum nu avemŭ rege,
„Și tu patriă iubită, adĭ nu-i cine te direge;
„Pregătitu-țĭ-au tiranii unŭ destinŭ înfricoșatŭ.
„Se trăiescă republica! mai târdiu dér au strigatŭ.
„Der acum nicĭ republica nu este la noi în țeră
„Se trăiescă libertatea, după'aceea mai strigară,
„Inse ce durere mare, ce tristă fatalitate,
„Că în țera mea iubită nu este nicĭ libertate".
„Eh!", mai dise muribundulŭ și atuncĭ ingălbinesce:
„Se trăiéscă ghilotina, care pe toțĭ ne unesce!!"
„Și dicêndŭ aceste vorbe, cătră publicŭ se închină
Șĭ-apoi bêndŭ pocalulŭ morții: a cădutŭ sub ghilotină.
Insĕ vremea e schimbată, adĭ se cere se strigămŭ:
Constituția trăiescă, de ea se ne bucurămŭ.
Scimŭ cu toții fórte bine, că în țera nóstră cultă,
Acum este libertate, ba ne spunŭ că e prea multă...
O divină libertate, ce cântărĭ de bucuriă,
Seu ce fapte glorióse pentru tine voiu descrie?...
Ce istorii minunate scire-amŭ dice despre tine....
Der înse deocamdată, va fi mai consultŭ, mai bine,
De și'n vorbe și'n scrisóre eștĭ unŭ sugetŭ strălucitŭ,
Ca sĕ ne ținemŭ de norma unui anticŭ eruditŭ,
A lui Pithagoras greculŭ, omŭ învĕțatŭ din vechime
Și provĕdutŭ dela fire cu minte și agerime.
Elŭ era născutŭ în Samos. Și patria sa iubită,
Când vĕdŭ că de tiranulŭ*) era fórte rĕu strivită,
A fugitŭ de voiă bună în esilŭ'ndepărtatŭ.
Elŭ cu agera sa minte păn' la dei s'a înălțatŭ,
Și lucrurĭ misterióse, ce'n natură ascunse-au statŭ,
De-a nu le sci muritorii, elŭ pe tóte le-a scrutatŭ.
A fostŭ în multe privințe Pithagoras vestitŭ omŭ,
Era matematicŭ mare, filosofŭ și astronomŭ.
Elŭ scrută că fulgerile cum și de unde provine?
Ce ființă este deulŭ? și néua de unde vine?
Și când se audŭ prin aerŭ tunete că durduescŭ,
Tună Joe, urlă vêntulŭ, orĭ dór norii se lovescŭ?
Cine'nvêrtesce pămêntulu? care-i cursulŭ stelelorŭ?
Și ce lege observeză acestea în mersulŭ lorŭ?
A fostŭ déră Pithagoras celŭ din Samos renumitŭ,
Care multe lucrurĭ grele și ascunse-a resolvitŭ.
Și decă l'ar ierta cumva a morții sigură lege,
Se mai vină odată'n lume, hei! în multe ne-arŭ corege!

(Va urma.)

*) Polycrates.

ba despre ori-ce biserică și confesiune, este că ea nu are sĕ constea numai dintr'unŭ cultŭ esteriorŭ, ci trebue sĕ fiă o instituțiune morală, care influințéză asupra mersului ideilorŭ, asupra purtării ómenilorŭ. Pentru ajungerea acestui țelŭ e necesarŭ, ca confesiunile se'șĭ educe bine preoții lorŭ și sĕ'i provadă bine.

A amintitŭ d-lŭ deputatŭ și peregrinagiulŭ la Roma. Noi nu ne-amŭ amestecatŭ în acésta, căcĭ *hanc veniam damus, petimusque vicissim.* Decă noi vremŭ libertate, trebue sĕ mĕsurămŭ cu aceeașĭ mĕsură: nu e permisŭ a restrênge pe altii în libertatea lorŭ. De altmintrelea eu n'am cunoscință despre ceea ce s'a vorbitŭ și făcutŭ în anumite cercurĭ, dér potŭ asigura camera, că noi în aceste afacerĭ vom procede totdéuna după lege și ținêndŭ sémă de interesele statului unguerescŭ.

După tóte astea regretŭ forte, dér trebue sĕ rogŭ camera a respinge propunerea d-lui deputatŭ Iranyi și sĕ amâne resolvarea acestei cestiunĭ pe timpurĭ mai bune, mai fericite. (Aprobărĭ în drepta.) (Va urma.)

Persecuțiunĭ unguresci în biserică.

„Kronstädter Zeitung" a primitŭ din Pesta o corespondență, datată dela 10 Februarie n., în care se dice între altele:

Șovinismulŭ ce pășesce totŭ mai ofensivŭ contra naționalitățilorŭ nemaghiare se validitéză și în biserică și a datŭ nascere unui statutŭ făcutŭ de conventulŭ generalŭ alŭ confesiunei ev. augsb. (Slovacii suntŭ protestanțĭ), în sensulŭ că agitațiunĭ contra supremației maghiare din partea funcționarilorŭ bisericescĭ formézä unŭ delictu canonicŭ. Pe temeiulŭ acestui statutŭ suntŭ espușĭ unei persecuțiunĭ fără considerare preoții și învĕțătorii, sub pretextŭ că au simțĕminte panslaviste, fiindŭ că ținŭ strînsŭ la naționalitatea lorŭ slovacă și se opunŭ uneltirilorŭ de a li se maghiarisa scóla și biserica.

Mai nou e pendentŭ în acesta privință unŭ casŭ, cu deosebire flagrantŭ de disciplinare bisericéscă fanatică. Unŭ învĕțătorŭ eminentŭ, stimatŭ fórte multŭ de comuna sa, anume Carolŭ Salva, care e și redactorŭ a duorŭ foi periodice pedagogice și alŭ unui calendarŭ, este din causa simțĕmintelorŭ sale naționale unŭ spinŭ în ochii superiorilorŭ bisericescĭ șoviniștĭ, deórece activitatea sa ca învĕțătorŭ e esemplară. Câteva atacurĭ în calendarulŭ sĕu contra maghiarisărei cu forța aveu sĕ servéscă acum ca motive pentru inlăturarea sa. Procurorulŭ nu putu gási nimicŭ periculosŭ statului orĭ dușmănescŭ Maghiarilorŭ în calendarŭ, pe care-lŭ confiscaseră organele comitatense, și așa refusă a'i intenta procesŭ de pressă.

Acum însĕ superintendentulŭ Czekus dispuse cercetare disciplinară în contra lui Salva, sub pretextŭ că are simțĕminte panslaviste, care și fù condamnatŭ la pierderea slujbei de către tribunalulŭ disciplinarŭ (după ce doi membri au fostŭ eschișĭ ca interesațĭ) cu 5 contra 2 voturĭ pentru unŭ articulŭ intitulatŭ: „Este și Slovaculu omŭ?" In motivarea sentinței, tribunalulŭ declara, că trebue sĕ se pună pe basa protestantismului maghiarŭ, ale cărui drepturĭ, autonomiă și esistență legală se întemeiază pe ființa de statŭ maghiarŭ, așa că ce atacă statulu, atacă în acelașŭ timpŭ și drepturile fundamentale ale protestantismului... Deși comuna Klenovec ține cu credință la învĕțătorulŭ lorŭ și deși nu i se póte dovedi acestuia vre-o acțiune dușmană statului, apelațiunea lui Salva a fostŭ respinsă și de instanța a doua și abia e de speratŭ, că instanța a treia, tribunalulŭ bisericescŭ alŭ districtului de dincolo de Dunăre, va modifica acésta sentință dictată de ura fanatică a maghiarismului din Ungaria de susŭ contra a totŭ ce e slavŭ.

Amărĭciunea din causa acestei și a di ferite asemenea procederĭ a pătrunsŭ adêncŭ între protestanții slovacĭ și e în curgere o mișcare d'a trece în massă la ortodoxismŭ, care mișcare în împrejurările actuale politice apare forte ingrijitore.

In biserica protestantă a Ungariei, în urma maniei de persecuțiune națională, domnesce celŭ mai mare arbitriu, ba chiar o completă desconsiderare a dreptului față cu preoții și invĕțătorii, carĭ nu se supunŭ orbesce și fără se crăcnéscă tendințelorŭ de maghiarisare, și autonomia, care în timpurile de mai nainte s'a doveditŭ ca o bastionă tare nu numai a libertății consciinței ci și a libertății politice, amenință acum a deveni unŭ factorŭ de împilare, cu totulŭ contradictoricŭ spiritului protestanticu, deórece din partea puterii statului nu e de așteptatŭ nicĭ unŭ ajutorŭ.

Deschide'și-vorŭ odată ochii și acei cărturarĭ slovacĭ, carĭ încă totŭ mai credŭ că făcêndu-se unelte unguresci vorŭ îmbunĕtăți amărîta sórte a bietului poporŭ slovacŭ, amărîtă tocmai din causa slugărniciei acelorŭ soiu de cărturarĭ?

„MACEDONIA"

Revista Românilorŭ din Peninsula-balcanică.

Macedonenii! Voinicŭ poporu! Da, voinicŭ, pentru că cuprinșĭ între naționalitățĭ deosebite și lacome de a pune mâna pe dênșii, nu s'au datŭ bătuți de atâtea veacurĭ, s'au împotrivitŭ și șĭ-au păstratŭ până acum și naționalitatea și limba, luptândŭ cu înverșunare și contra Slavilorŭ și contra Grecilorŭ, carĭ și unii și alții voiau sĕ îi înghită, și menținêndŭ încă la meadă-di de Balcanĭ viersulŭ românescŭ.

Și lupta ce au avutŭ sĕ ducă în potriva aprigilorŭ lorŭ dușmanĭ a fostŭ mare și teribilă, luptă de fie-ce momentŭ, luptă nedreaptă, pentru că cei carĭ voiau sĕ cutropească erau mai tarĭ și aveau în mână unŭ putenicŭ instrumentŭ de supunere: școlele.

S'au luptatŭ însĕ Macedonenii, luptă și astă-dĭ încă. Ba chiar lupta de adĭ e multŭ mai întinsă decum a fostŭ până acum. Macedonenilorŭ le trebue sĕ-șĭ țină necontenitŭ viă totă vigórea spre a-șĭ apĕra școlele, pe care și le-au făcutŭ acum, limba și naționalitatea.

Și într'acéstă luptă ei au trebuință de sprijinulŭ tuturorŭ Românilorŭ, tuturorŭ celorŭ carĭ suntŭ consângenĭ cu dênșii.

In țĕră la noi, în România liberă, Macedonenii au o societate; și acum au și o gazetă.

Primulŭ numĕrŭ alŭ acesteia a aparutŭ acum câtăva vreme și portă titlulŭ pe care l'amŭ datŭ acestui micŭ articulașŭ.

Scopulŭ diarului Macedonenilorŭ de aci e destulŭ de lămuritŭ expusŭ prin devisa ce șĭ-a luatŭ: „Fiat lux" și prin următórele rêndurĭ ce extragemŭ din precuvêntarea comitetului care a înființatŭ revista „Macedonia":

„A lucra pentru afirmarea naționalitățeĭ Românilorŭ din Peninsula-balcanică și pentru respectarea drepturilorŭ strămoșescĭ, de o parte, er pe de alta a desgropa trecutulŭ literarŭ alŭ acestei naționalitățĭ, precum și a cultiva cu stăruință dialectulŭ ce vorbeșce: iată, în scurtŭ, îndoita țintă ce urmărimŭ."

Salutămŭ cu bucuriă apariția acestei reviste și sfatuimŭ pe cetitorii noștri s'o sprijinéscă. Vorŭ face o faptă folositóre naționalitățeĭ nóstre românescĭ.

„Unirea,"

Literatură.

Romänische Revue politisch-litterarische Monatschrift, erscheint in *Resicza*, Süd-Ungarn; Herausgeber *Dr. Cornelius Diaconovich*. IV. Jahrgang II. Heft. *Inhalt:* Eine deutsche Stimme zur Nationalitätenfrage in Ungarn. Von Dr. Treu-Wahr (Seite 65). Das Szörenyer Mandat. (Seite 68.) Rundschau. (Das Jubiläum der „Gazeta Transilvaniei." (S. 74. — Honvéds und Dorobanzen. (S. 76 — Romänien vor den Neuwahlen. S. 81.) — Das muster eines Kirchenfürsten und Volksoberhauptes, von E. St. Seite 86). Der rothe Wald. „Dumbrava roșie", histor. Gedicht von V. Alexandri, deutsch von L. V. Fischer. (Seite 91) Der gelehrte Herr Pfarrer, eine Erzählung aus dem Volke, aus dem Romänischen des V. A. Urechia übersetzt von Lucretia Frențiu. (Seite 114). Litteratur. (A. J. Odobescu's „Scrierĭ literare și istorice." S. 125). Inserate. (Seite 127.)

Prenumerationspreis, für Österreich-Ungarn 10 gulden jährlich, für Deutschland 12 Mark, für das übrige Ausland 20 Francs i. G. zahlbar am Sitze der Direction. Abonnements werden nur für ein ganzes Jahr eingegangen.

Prețulŭ pentru Austro-Ungaria 10 fl., pentru străinătate 20 francĭ în aurŭ pe anŭ. Abonamentele se facŭ numai pe anulŭ întregŭ.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei".

Sibiiu, în diua Întémp. Domn. 1888.

Balulŭ Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu. Ca în toțĭ anii dela esistința sa, și în anulŭ acesta Reuniunea femeilorŭ române de aicĭ a datŭ unŭ balŭ în folosulŭ școlei sale de fetițe, carele și de astă dată a reușitŭ strălucitŭ.

O parte a publicului românŭ de aicĭ era avisată deja de timpuriu prin unŭ diarŭ localŭ, ca sĕ nu contribue la reușita balului, absența lorŭ însĕ nu s'a prĕ observatŭ.

V'așŭ trimite o recensiune după „Tribuna", dér nu potŭ, din simpla causă, că acestŭ diarŭ se îndeletnicesce mai bucurosŭ cu deosebite picanterii și bagŭ sémă nu are timpŭ orĭ voiă de a se ocupa și de balulŭ Reuniunei femeilorŭ române din locŭ.

Vĕ comunicŭ decĭ recensiunile foilorŭ străine de aicĭ, ca sĕ vedețĭ cum ne consideră străinii:

„Siebenb. Deusch. Tageblatt" din 13 l. c. scrie următórele:

„Lustrulŭ deplinŭ și tóte grațiile le-a întrunitŭ balulŭ Reuniunei femeilorŭ române in sala dela „Imperatulŭ romanŭ."

„După devisa: „celŭ ce jócă la urmă jócă mai bine", drăgălașele aranjatóre ale acestei petrecerĭ de carnevalŭ o-au pusŭ pe finea carnevalului."

„De acéstă reservare n'are se le pară reu, căcĭ la elegantulŭ publicŭ permanentŭ alŭ balului „Reun. fem. rom." s'a mai adausŭ unŭ numĕrŭ de stimătóre și de amicĭ, carĭ anume s'au presentatŭ ca se facă împreună călĕtoria cu ultimulŭ trenŭ de plăcere alŭ Carnevalului, ca astfelŭ se-șĭ pótă păstra cele mai drăgălașe suvenirĭ ale sesonului de balŭ."

„Interesulŭ principalŭ la balulŭ acesta l'au stîrnitŭ jocurile naționale: cu tóte acestea s'au esecutatŭ și ceialalțĭ numerĭ ai ordinei de danțŭ cu atâta zelŭ și iubire, încâtŭ se póte constata, că balulŭ a satisfăcutŭ pe deplinŭ chiămărei sale, de a procura petrecere tuturorŭ celorŭ presențĭ."

„Capii autoritățiloru militărescĭ și civile au participatŭ la acéstă frumósă petrecere."

„Herm. Zeit." scrie următórele:

„Balulŭ aranjatŭ prin Reun. fem. rom. din Sibiiu, alaltăseră, în sala redutei orășenescĭ, încâtŭ privesce lustrulŭ și eléganța toaletelorŭ pompóse, și cu privire la societatea alésă, carea se coadună aicĭ, și carea dă acestorŭ petrecerĭ lustrulŭ adevĕratelorŭ balurĭ de elită — întru nimica n'a rĕmasŭ îndĕrĕtulŭ celorŭ din trecutŭ.

„Comitetulu „Reun. fem. rom." în frunte cu Domna Maria Cosma cu cunoscuta-i afabilitate cuceritóre, dimpreună cu prevenitorulŭ comitetŭ aranjatorŭ, compusŭ din domnĭ inteligențĭ, au contribuitŭ și de astădată cu celŭ mai bunŭ succesŭ de a preface sala dela „Impĕratulŭ romanŭ" într'unŭ locu de veseliă nobilă, de plăcere animată și de punctŭ de convenire pentru strălucitele și farmecătórele frumsețĭ femeiescĭ."

„Că numĕrulŭ părechilorŭ danțatóre a fostŭ mai micŭ ca altă dată, se esplică prin mai multe casurĭ de doliu ce s'au ivitŭ în anulŭ espiratŭ.

„Intre cercetătorii frumosului balŭ românescŭ s'au putută vede: Episcopulŭ Dr. Teutsch, Escel. Sa F. M. L. Waldstätten, generalii Schönfeld și bar. Pach, colonolii Tlascal, Pohl și Görger, președintele trib. Jánossy, directorulŭ de finanțe Denk, procurorulŭ reg. Hatfaludy, subcolon. Koblisz, primarulŭ orăș. Hochmeister, directorulŭ de poliția Drotleff, mulțĭ oficerĭ de statulŭ majorŭ și superiorĭ, funcționarĭ de statŭ și militărescĭ și altfelŭ de onorațiorĭ"

„Musica a provĕdut'o în modŭ forte escelentŭ capela Nr. 31."

La acestea eu numai atâta mai adaugŭ, că pe lângă succesulŭ moralŭ și celŭ materialŭ este după împrejurărĭ destulŭ de frumosŭ, căcĭ după informațiunile primite dela aranjatorĭ trece peste 300 fl.

Convocare.

Adunarea generală constituantă a *„Reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ și provinciă"* se convócă pe 9 (21) Februariu 1888 la 10 óre 'nainte de medădi în sala mare a „Seminariului diecesanŭ" în Aradŭ.

Datŭ în *Aradŭ*, în 30 Ianuarie (11 Februarie) 1888.

Comitetulŭ interimalŭ

Hermina P. Desseanu, presidentă. *Ioanŭ Beleșiu*, secretarŭ.

SCIRĬ ULTIME.

Viena, 15 Februarie. Se dice — sub rezervă — că cabinetulŭ din St. Petersbourg ar prezinta de astădată o programă concepută în acestŭ sensŭ: Proclamațiunea căderii prințului Ferdinand, de către puterile semnatare ale tratatului dela Berlinŭ, împreună cu Turcia.

Dér în orĭ-ce casŭ, Rusia menține că este indispensabilŭ ca o forță armată ruséscă, al cărei efectivŭ ar fi fixatŭ într'unŭ acordŭ comunŭ și ca unŭ mandatŭ scurtŭ și limitatŭ, sĕ asiste la restabilirea unei ordine de lucrurĭ regulată în Bulgaria.

DIVERSE.

Țarulŭ și Bismark. Țarulŭ a trimisŭ prin representantulŭ sĕu la Berlinŭ, comitele de Șuvalow, 10 chilograme de icre negre principelui de Bismark.

Adelina Patti pleacă érășĭ în America, unde va cânta érășĭ pentru „ultima" óră. Garderoba vestitei artiste umple 43 de lădĭ, alŭ cărorŭ transportŭ dela Lisabona până la La Plata, biletulŭ de drumŭ pentru artistă și suita ei costă 1800 dolarĭ sĕu 9000 francĭ. Costumele ei numai pentru Traviata costă 15.000 dolarĭ sĕu 75,000 francĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 17 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.50	Vend.	8.52
Argintŭ românescu	„	8.45	„	8.48
Napoleon-d'orĭ	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ	„	107.—	„	108.—
Discontulu		6½—8% pe anŭ		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Februarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.65
Renta de hârtiă 5%	83.—
Imprumutulu căiloru ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	94.40
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	109.50
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.50
Bonurĭ rurale Banatu-Timișŭ	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.—
Bonurĭ rurale Transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinu unguréscŭ	—
Imprumutulu cu premiulu unguréscŭ	119.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.70
Renta de hârtia austriacă	77.30
Renta de argintŭ austriacŭ	79.20
Renta de aurŭ austriacŭ	108.65
Losurĭ din 1860	133.50
Acțiunile băncei austro-ungare	860.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	272.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	269.50
Galbinĭ împărătescĭ	5.98—
Napoleon d'orĭ	10.09½
Mărcĭ 100 imp. germane	62.17½
Londra 10 Livres sterlinge	126.85

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

„ARDELEANA“

INSTITUTŬ DE CREDITŬ ŞI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACŢII IN ORĔŞTIE.

CONTULŬ BILANŢULUI.

Active.

Cassa în numerariu		2.949	28
Monetă		123	32
Cambii de bancă escomptate		208.686	50
Imprumuturĭ hipotecare		29.860	50
Imprumuturĭ pe cambii cu acoperire hipot.		5,420	—
Imprumuturĭ pe obligaţiunĭ cu cavenţĭ		26.256	—
Imprumuturĭ pe efecte publice		618	—
Mobiliarŭ	499.56		
după amortisare	49.96	449	60
Spese de fundare	423.15		
după amortisare	84.63	338	52
Diverse conturĭ debitóre		1,977	86
		276,679	58

Pasive.

Capitalŭ socialŭ		
800 acţiunĭ à fl. 50	40.000	—
Fondulŭ de reservă	950	56
Depunerĭ pentru fructificare	173,933	92
Cambii de bancă reescomptate	46,947	—
Dividende neridicate	75	—
Interese anticipate pro 1888	5.576	59
Diverse conturĭ creditóre	1,769	47
Profitŭ curatŭ	7.427	04
	276.679	58

Orĕştie, la 31 Decembrie 1887 st. n.

Iosifŭ de Orbonaşŭ m. p. membru în direcţiune. **Samuilŭ Popŭ** m. p. membru în direcţiune. **Dr. Ioanŭ Mihu** m. p. directoru esecutivŭ. **Aurelŭ Popovicĭ-Barcianŭ** m. p. comptabilu.

Subsemnatulŭ comitetŭ am esaminatŭ bilanţulŭ presentŭ şi confrontândŭ-lŭ cu registrele principale şi auxiliare ale societăţii ţinute în bună regulă, l-am găsitŭ în consonanţă cu aceleaşĭ şi exactŭ.

Orĕştie, la 5 Februarie 1888 st. n.

Comitetulŭ de supraveghiare:

Dr. Stefanŭ Erdélyi m. p. **Nicolau Popoviciu** m. p. **Laurianŭ Berceanu** m. p.

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULŬ FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare in 1 şi 15 ḑi a lunei în numeri câte de 2—3 cóle cu ilustraţiuni frumóse; şi publică articlii socialĭ, poesie, novele, schiţe, piese teatralĭ ş. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare şi scienţifice cu reflesiune la cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporatiuni din patriă şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieţei: şi preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulu de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România şi străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ şi literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare in broşurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle: şi publică portretele şi biografiile archiereilorŭ şi preoţilorŭ mai distinşĭ, precum şi alte portrete şi ilustraţiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între aceştia mulţime de predice pre dumineci, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ. — apoi studii pedagogice-didactice şi scienţifice-literarĭ; şi în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte şi sciri cu preferinţa celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanţii primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

☛ A se adresa la „CANCELARIA NEGRUŢŬ“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania. ☚

Totŭ de aci se mai potŭ procura şi următórele cărţĭ din editura propria:

Apologie. Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de preste anŭ. de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndu şi o notiţă istorică la fie-care serbătóre, care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ şi modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva serbătóre. Preţulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulu 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţŭ. Preţulŭ 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé. Preţulŭ 10 cr.

Hermanŭ şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinŭ Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Eupide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ. Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulu redusu (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrosa seu **Cloşca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economia, industriă, comerciu şi chemiă. Preţulu 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămentulŭ intuitivŭ în folosulu elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămu vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ şi recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Preţulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popu, profesorŭ la gimnasiulu din Năseudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13193. — Preţulŭ 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unu volumŭ de peste 30 cóle. Preţulu 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruţŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ şi din partea ministeriului de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48.518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referinţele vieţei socialĭ — se póte întrebuinţa cu multŭ folosŭ de către preoţi, învĕţătorĭ şi altĭ cărturarĭ românĭ. Preţulu 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scola poporală pentru învĕţătorĭ şi preparandĭ. Bros. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50 — 3 flor.; 100 = 5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ şi spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.